

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk (przewodniczący)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Anna Dziergawka (sprawozdawca)

w sprawie **V.K.**,

skazanego za czyn z art. 178a § 1 i § 4 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

na posiedzeniu w dniu 1 lipca 2026 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi,

z dnia 25 września 2025 r., sygn. akt IV K 682/25,

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Małgorzata Bednarek   Antoni Bojańczyk   Anna Dziergawka

UZASADNIENIE

V.K. został oskarżony o to, że w dniu 29 kwietnia 2025 roku w Ł. znajdując się w stanie nietrzeźwości z wynikami: I-1,06 mg/l, II-1,02 mg/l, III-0,94 mg/l, V-1,00 mg/l, VI-0,88 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu prowadził pojazd mechaniczny w

postaci samochodu m-ki H. o nr rej [...] w ruchu lądowym, czym nie stanowił się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych obowiązujących od 28.12.2024 roku do 28.12.2026 rok, sygn. akt V K 627/24, tj. o czyn z art. 178a § 1 i § 4 k.k.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wyrokiem z dnia 25 września 2025 r., sygn. akt IV K 682/25, oskarżonego V.K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, czym wypełnił dyspozycję art. 178a § 1 i § 4 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1 i § 1a pkt 1 k.k. w zw. z art. 35 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 2 (dwóch) lat ograniczenia wolności, polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym (pkt 1). Ponadto sąd orzekł na podstawie art. 42 § 3 k.k. środek kamy w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym dożywotnio (pkt 2), na podstawie art. 43a § 3 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 10 000 (dziesięciu tysięcy) złotych (pkt 3), zaś na podstawie art. 178a § 5 k.k. w zw. z art. 44b § 2 k.k. orzekł przepadek równowartości pojazdu w kwocie 2500 (dwa tysiące pięćset) złotych (pkt 4). Sąd zasądził także od oskarżonego koszty sądowe (pkt 5).

Żadna ze stron nie wniosła środka zaskarżenia, tym samym wyrok uprawomocnił się w dniu 25 października 2025 roku (k. 92 akt).

Kasację na niekorzyść skazanego od wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku nakazowego naruszenie przepisów prawa karnego materialnego i procesowego - art. 37a § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 500 § 1 k.p.k., polegające na zastosowaniu przepisu art. 37a § 1 k.k. mimo, iż w sytuacji uznania oskarżonego V.K. za winnego popełnienia w dniu 29 kwietnia 2025 r. występku kwalifikowanego z art. 178a § 1 i 4 k.k., niedopuszczalnym było orzeczenie w miejsce kary pozbawienia wolności przewidzianej w sankcji przepisu art. 178a § 4 k.k., kary ograniczenia wolności przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k., ponieważ zgodnie z dyspozycją art. 37a § 2 k.k., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.

2022.2600 z dnia 13 grudnia 2022 r.) i obowiązującym od 1 października 2023 r., a więc zarówno w czasie popełnienia czynu, jak i w dacie wyrokowania w sprawie, przepisu art. 37a § 1 k.k. nie stosuje się m.in. do sprawców czynów określonych w art. 178a § 4 k.k., co z kolei wykluczało możliwość orzeczenia kary ograniczenia wolności, a tym samym rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi do ponownego rozpoznania w postępowaniu zwyczajnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, dlatego podlegała rozpoznaniu i uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron, zgodnie z treścią art. 535 § 5 k.p.k.

Należy w pełni podzielić zarzut zawarty w kasacji Prokuratora Generalnego o rażącym naruszeniu przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi przepisów prawa karnego materialnego i procesowego w postaci art. 37a § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 500 § 1 k.k.

Zgodnie z art. 37a § 1 k.k., jeżeli przestępstwo jest zagrożone tylko karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, a wymierzona za nie kara pozbawienia wolności nie byłaby surowsza od roku, sąd może zamiast tej kary orzec karę ograniczenia wolności nie niższą od 4 miesięcy albo grzywnę nie niższą od 150 stawek dziennych, w szczególności, jeżeli równocześnie orzeka środek karny, środek kompensacyjny lub przepadek. Jednak § 2 tego przepisu wprowadza wyjątek od tej reguły stanowiąc, że przepisu § 1 nie stosuje się do sprawców określonych w art. 64 § 1 lub do sprawców, którzy popełniają przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, sprawców przestępstw o charakterze terrorystycznym i sprawców przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k. Artykuł 37a k.k. został zmieniony przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2600 ze zm.) i w nowym brzmieniu przepis ten wszedł w życie w dniu 1 października 2023 r. Obowiązywał zatem zarówno w dacie popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu (tj. w dniu 29 kwietnia 2025 r.) jak i w dacie wyrokowania (tj. w dniu 25 września 2025 r.).

W niniejszej sprawie V.K. został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 178a § 1 i § 4 k.k. oraz skazany na podstawie art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1 i § 1a k.k. w zw. z art. 35 § 1 k.k. na karę 2 lat ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Podzielić należy stanowisko skarżącego, że przepis art. 37a § 1 k.k. nie powinien zostać zastosowany w przedmiotowej sprawie mimo, że przypisany oskarżonemu czyn zagrożony jest karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat, a więc sankcją spełniającą formalnie kryterium z art. 37a § 1 k.k. Zastosowaniu tego przepisu wprost jednak sprzeciwia się brzmienie art. 37a § 2 k.k., który wskazuje na sytuacje, w których orzeczenie kary innego rodzaju niż kara pozbawienia wolności, a zatem grzywny bądź ograniczenia wolności, jest niemożliwe, co dotyczy także sprawców przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k. (zob. wyrok SN z dnia 29 stycznia 2025 r., V KK 534/24; wyrok SN z dnia 28 maja 2025 r., IV KK 150/25; wyrok SN z dnia 2 grudnia 2025 r., V KK 451/25; wyrok SN z dnia 17 marca 2026 r., I KK 48/26).

Uwzględniając powyższe, właściwe zastosowanie art. 37a § 2 k.k. wyłączało możliwość orzeczenia w przedmiotowej sprawie za czyn z art. 178a § 1 i § 4 k.k. kary innego rodzaju niż kara pozbawienia wolności, a tym samym niedopuszczalne było wydanie w tym zakresie wyroku nakazowego. Zgodnie bowiem z art. 500 § 1 k.p.k. w sprawach, w których prowadzono dochodzenie, uznając na podstawie zebranego w postępowaniu przygotowawczym materiału, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, sąd może w wypadkach pozwalających na orzeczenie kary ograniczenia wolności lub grzywny wydać wyrok nakazowy. Tego rodzaju sytuacja w zakresie możliwości orzeczenia kary nieizolacyjnej nie zachodziła, tym samym doszło do rażącej obrazę tego przepisu.

Reasumując, wobec sprawców czynów określonych w art. 178a § 4 k.k. niedopuszczalnym jest orzeczenie w miejsce kary pozbawienia wolności przewidzianej w sankcji tego przepisu, kary ograniczenia wolności lub grzywny przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k., co wprost wynika z dyspozycji art. 37a § 2 k.k. Powyższe wyklucza także możliwość rozpoznania takiej sprawy w postępowaniu nakazowym.

Mając na uwadze powyższe rozważania uznać trzeba, że Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi dopuścił się rażącego naruszenia przepisów prawa wskazanych w zarzucie kasacji, toteż zaskarżony wyrok należało uchylić a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi. Sąd ten, przeprowadzając postępowanie ponownie, uwzględniając powyższe wskazania, winien prawidłowo zastosować przepisy prawa materialnego i procesowego.

Sąd Najwyższy orzekł zatem jak w sentencji wyroku.

Małgorzata Bednarek

Antoni Bojańczyk

Anna Dziergawka

[WB]

[r.g.]